

جهان ریاضیات در سوگ نابغه ایرانی

می گویند مرگ حق است، اما نه در ۴۰ سالگی! در آغاز پختگی اندیشه، در آغاز رسیدن به دنیای ناشناخته‌ها، درست هنگامی که نابغه‌ای جهانی وارد مرحله تازه‌ای از زندگی خویش می‌شود. شادروان مریم میرزا خانی، فرزند برومند این سرزمین، با هجرت خود جهان علم را مات و مبهوت کرد و مردم ایران را در سوگ می‌گذارد... مرگ این بانوی ایرانی، مردم و مسئولین ایران را در بهت فرو برد چرا که کسی انتظار نداشت بیماری او چنان پیشرفته باشد که نابغه ایرانی ما را تسلیم کند. اما بانوی اعداد نتوانست در مقابل بیماری سرطان تاب بیاورد و عاقبت رفتن را پذیرفت و چهره در نقاب خاک کشید. به همین مناسبت صفحه‌ای را با عنوان «سوگنامه پرفسور مریم میرزا خانی» برای شما خوانندگان عزیز تهیه کردیم که امیدواریم مورد توجه‌تان قرار بگیرد.

نگاهی به زندگی مریم میرزا خانی

رمزهای جایگزین فرمهای هندسی هذلولی بوده‌اند و در این میان مریم میرزاخانی جوان در دانشگاه پریستون نشان داد که با استفاده از ریاضیات شاید بتوان بهترین راه را به سوی دست یافتن به راه‌حلی روشن در اختیار داشت.

میرزاخانی در تلاش بود تا معمای ابعاد گوناگون فرمهای غیر طبیعی هندسی را حل کند. در صورتیکه جهان از قاعده هندسه هذلولی تبعیت کند، ابتکار وی به تعریف شکل و حجم دقیق جهان کمک خواهد کرد.

دکتر مریم میرزاخانی، استاد ریاضیات دانشگاه استنفورد نخستین بانوی ریاضی‌دان تاریخ لقب گرفت که توانسته مدال فیلدز، معتبرترین جایزه دنیای ریاضیات را از آن خود کند. مدال فیلدز، بالاترین نشان علمی رشته ریاضیات است که به دانشمندان برگزیده زیر ۴۰ سال اهدا می‌شود و از آن به نوبل ریاضیات نیز تعبیر می‌شود.

مریم میرزاخانی، جایزه خود را در مراسم افتتاحیه کنفرانس جهانی ریاضیات از دستان خانم پارک گئون‌های، رییس جمهور کره جنوبی دریافت کرد. دکتر میرزاخانی، نخستین بانوی تاریخ ریاضیات و نخستین بانوی ایرانی است که این جایزه ۷۶ ساله را برنده می‌شود. هم‌چنین این جایزه بالاترین نشان علمی است که توسط یک دانشمند ایرانی‌الصل کسب شده است.

او در خارج ازدواج کرده و همسر وی جان وندراک، از پژوهشگران آی‌بی‌ام است و حاصل ازدواج شان دختری به نام آناهیتا می‌باشد.

این نابغه جهان ریاضی متاسفانه در سن ۴۰ سالگی در تاریخ ۲۴ تیرماه سال ۹۶ به علت عارضه سرطان جهان فانی را برای همیشه ترک کرد.

پیام تسلیت رییس جمهور به مناسبت درگذشت مریم میرزا خانی

رییس جمهور در پیامی درگذشت اندوه‌بار مریم میرزاخانی، نابغه نامدار ریاضی ایران و جهان را تسلیت گفت و از درگاه خداوند متعال برای ایشان رحمت الهی و برای عموم بازماندگان صبر و اجر مسألت کرد.

متن پیام تسلیت حجت الاسلام و المسلمین حسن روحانی به این شرح است:

بسم‌الله الرحمن الرحیم

انا لله و انا الیه راجعون

درگذشت اندوه‌بار مریم میرزاخانی، نابغه نامدار ریاضی ایران و جهان موجب تألم و تأثر فراوان شد.

درخشش بی نظیر این دانشمند خلاق و انسان متواضع که نام ایران را در مجامع علمی جهانی طنین انداز کرد، نقطه عطفی در معرفی همت والای زنان و جوانان ایرانی در مسیر کسب قله‌های افتخار و عرصه‌های گوناگون بین المللی بود.

اینجانب ضمن ارج نهادن به خدمات علمی و آثار ماندگار این فرزند فرهیخته ایران، مصیبت وارده را به جامعه علمی کشور و خانواده محترم آن عزیز از دست رفته، صمیمانه تسلیت می‌گویم و از درگاه خداوند متعال برای ایشان رحمت الهی و برای عموم بازماندگان صبر و اجر مسألت دارم.

حسن روحانی

رییس جمهوری اسلامی ایران

پیام رئیس مجلس در پی درگذشت نخبه ریاضی جهان

علی لاریجانی در پستی در صفحه رسمی اینستاگرام خود درگذشت مریم میرزاخانی، دانشمند و نخبه ریاضی جهان را تسلیت گفت. رییس مجلس در این پیام نوشت: فقدان بانوی دانشمند، فرهیخته و نخبه ریاضی جهان، خانم مریم میرزاخانی باعث تأسف فراوان گردید. درگذشت این بانوی پرافتخار ایران را به جامعه علمی و خانواده محترم ایشان تسلیت می‌گویم.

دکتر مریم میرزاخانی، استاد ریاضیات دانشگاه استنفورد نخستین بانوی ریاضی‌دان تاریخ لقب گرفت که توانسته مدال فیلدز، معتبرترین جایزه دنیای ریاضیات را از آن خود کند. میرزاخانی دوره کارشناسی ریاضی را در دانشگاه صنعتی شریف گذراند.

او با دریافت بورسیه از طرف دانشگاه‌هاوارد به آنجا رفت و دوره دکتری خود را در دانشگاه‌هاوارد پشت سر گذاشت.

مریم میرزاخانی متولد ۱۳ اردیبهشت ۱۳۵۶ در تهران، در سال‌های ۱۳۷۳ و ۱۳۷۴ (سال سوم و چهارم دبیرستان) از دبیرستان فرزندگان تهران موفق به کسب مدال طلای المپیاد ریاضی کشوری شد و بعد از آن در سال ۱۹۹۴ در المپیاد جهانی ریاضی هنگ کنگ با ۴۱ امتیاز از ۴۲ امتیاز مدال طلای جهانی گرفت.

سال بعد یعنی ۱۹۹۵ در المپیاد جهانی

ریاضی کانادا با ۴۲ امتیاز از ۴۲، رتبه‌اول طلای جهانی را به دست آورد. او در باره اینکه از چه زمانی به ریاضی علاقه مند شده است گفته بود:

از زمان المپیاد ریاضی، البته وقتی وارد تیم المپیاد ریاضی شدم نمی‌خواستم ریاضی بخوانم، فکر می‌کردم که مهندس شوم ولی بعد با کلاس‌هایی در دانشگاه شریف و برخوردهایی که با بچه‌های سال‌های بالاتر از خودمان داشتیم نه تنها من که بقیه بچه‌هایی که هم‌دوره بودیم هم تصمیم گرفتیم ریاضی بخوانیم.

به‌طور کلی علوم دیگر را هم دوست داشتم، مثلاً با دوستانم آزمایش‌های علمی انجام می‌دادیم. ولی به ریاضی به‌طور خاص در دوره المپیاد ریاضی و کامپیوتر علاقه‌مند شدم. یک مقداری هم واقعا در زمان جوانی و نوجوانی، ذهن انسان طور دیگری فکر می‌کند. انسان وقتی به ۲۰ سال پیش نگاه می‌کند و می‌بیند که چه فاکتورهایی برایش مهم بوده‌اند، خودش هم تعجب می‌کند و می‌گوید مگر من این‌طوری فکر می‌کردم. چیزهای هیجان‌انگیز برای جوانها مهم است. مثلاً برایشان رقابت مهم است، اینکه هیچ دختری در تیم المپیاد نبوده انگیزه‌بخش است."

او به همراه ۹ محقق برجسته دیگر در چهارمین نشست ۱۰ استعداد درخشان نشریه پاپولار ساینس در آمریکا مورد تقدیر قرار گرفت.

به نوشته یواس‌ای تودی این فهرست ۱۰ نفره شامل محققان و نخبگان جوانی است که در حوزه‌های ابتکاری مشغول به فعالیت هستند و با این حال معمولاً از چشم عموم پنهان مانده‌اند.

میرزاخانی در سال ۱۹۹۹ میلادی موفق شد راه‌حلی برای یک مشکل ریاضی پیدا کند. ریاضیدانان مدتهای طولانی است که به دنبال یافتن راه عملی برای محاسبه حجم

